

Beszámoló az ELTE Fizika Doktori Iskola (FDI) 2024. évi működéséről

1.A doktori iskola 2024. évi működtetésének, működésének bemutatása

1.1. A doktori iskola humánerőforrása

1.1.1. A doktori iskola vezetése (DI-vezető, DIT, adminisztráció)

Az FDI vezetője Prof. Palla Gergely volt 2024-ben. A doktori iskola tanácsa (DIT) 16 szavazati jogú tagból és egy szavazati joggal nem rendelkező doktorandusz képviselőből állt. Az FDI adminisztrációját 2024. július 15.-ig Kis Enikő intézte, 2024. július.15-től Katona Éva látta el ezt a feladatot. A KDP ösztöndíjjal kapcsolatos feladatokat 2024. február és 2024 július között Szécsényi Dóra, 2024. augusztusától pedig Kis Enikő látta el, aki az FDI alapszerződésének költségeivel kapcsolatos feladatokat is intézte 2024-ben. Az FDI honlapját Urbán Ferenc tartotta karban az egész év során.

1.1.2. A doktori iskola törzstagjai köre

A törzstagok száma 17, az emeritus törzstagok száma 15, amik nem változtak 2024 során. A törzstagok közül 13 az ELTE főállású professzora.

1.1.3. A doktori iskola oktatói, témakiírói, témavezetői

A doktori iskola összes oktatói létszáma 319, ami 1%-os emelkedést mutat a 2023-as adathoz képest, az aktív témavezetőké 88 fő, ami viszont 5%-os csökkenést jelent. A témakiírók száma jelenleg 60, ami 5 %-os emelkedést jelent.

1.2. A doktori iskola szakmai tevékenysége

1.2.1. A doktori iskolai képzés felépítését, a doktori iskola képzési tervét érintő változások

Az FDI-ben a „Fizika tanítása” programban 80, míg a többi programban 48 képzési kredit megszerzését követeljük meg az első négy aktív félévben (8, ill. 16 kétórás, féléves kurzus, vizsgával). Ehhez a képzési tervben kb. 250 kurzust kínálunk. Az FDI a fizika, csillagászat és a fizika tanítása teljes területén ajánl kutatási témákat a jelentkező doktoranduszoknak.

A képzés az alábbi öt programban zajlik:

- Anyagtudomány és szilárdtestfizika program
- Részecskefizika és atommagfizika program
- Statisztikus fizika, biológiai fizika és kvantumrendszerek fizikája program
- Fizika tanítása program
- Csillagászat és úrfizika program

1.2.2. A 2024. évi felvételi eljárás tapasztalatai

A 2024-ben 24 fő jelentkező felvételizett az FDI-be, akik közül 22 kért állami ösztöndíjat. Mivel az ösztöndíjas képzésre jelentkezők száma nem haladta meg a kiadható ösztöndíjak számát, ezért minden ilyen jellegű igényt ki tudtunk elégíteni. A 2024/2025-ös tanévet 95 doktorandusszal kezdtük el.

1.2.4. Komplex vizsgák - eredményesség, tapasztalatok

2024-ben összesen 24 doktorandusz komplex vizsgázott. A doktoranduszok többsége jól szerepelt a komplex vizsgán. 1 doktorandusz nem jelent meg a komplex vizsgán, utóvizsgára nem került sor.

1.2.5. Doktoranduszi teljesítmény

Doktoranduszaink általában eredményesen teljesítik a képzési és kutatási feladataikat. Sokan közülük kiváló eredményeket érnek el, amit mutatnak az elnyert külön ösztöndíjak. 2024-ben doktoranduszaink közül 7-en nyertek el EKÖP ösztöndíjat, 2-en EKÖP doktorvárományosi ösztöndíjat, valamint 5-en EKÖP KDP ösztöndíjat.

1.3. A doktori iskola infrastruktúráját érintő változások

1.3.1. Az oktatás, tanulás, kutatás céljára szolgáló helyiségek, eszközök

Az FDI nem rendelkezik infrastuktúrával. A doktoranduszok a témavezetőik tanszékén vagy kutatóintézetében lévő helyiségeket és eszközöket használják. Ebben nem történt változás 2024-ben.

1.3.2. Könyvtár, szakirodalom, informatikai rendszerek stb.

Az FDI doktoranduszai hasonló módon férnek hozzá a szakirodalomhoz, a könyvtári szolgáltatásokhoz és az informatikai rendszerekhez, mint ahogy a témavezetőik. Ebben sem történt változás 2024-ben.

1.4. A doktori iskola kapcsolatrendszerét érintő változások

1.4.1. Hazai és nemzetközi együttműködések, tudományos kapcsolatok, nemzetköziesítés

Az FDI hazai és nemzetközi kapcsolatrendszere alapvetően nem változott a 2024. év során. Az FDI oktatói és témavezetői gárdája 2024-ben összesen 9 kollégával bővült. Az FDI-ben tanuló 95 doktoranduszból 17 külföldi (18%). Az FDI passzív státuszú hallgatói: 3 fő (nincs közte külföldi). Igyekezünk minél több külföldi doktoranduszt és oktatót bevonni az FDI-ben folyó képzésbe. Ehhez nagy segítség az SH ösztöndíj, melynek segítségével 2024-ben 5 külföldi hallgatót tudtunk felvenni (az állami ösztöndíjas és önköltséges hallgatókon felül).

2. A doktori iskola 2023. évi működésének értékelése

2.1. A doktori iskolai képzés jogszabályi/szabályzati háttere

Az FDI működése során maradéktalanul betartja a hatályos jogszabályokat. A részletek az ELTE Doktori Szabályzatában és az FDI Működési Szabályzatában találhatók meg.

2.2. A doktori iskola minőségbiztosítási politikája

Az ELTE Fizika Doktori Iskola minőségbiztosítási terve az ELTE Doktori Szabályzatában valamint a doktori iskola Működési Szabályzatában megfogalmazott alapelvekre és szabályokra épül. A minőségbiztosítás legfontosabb elemei:

- A doktori iskolában meghirdetésre kerülő témák minőségi ellenőrzése, amit a doktori iskola tanácsa (DIT) végez el.
- A doktori képzésre jelentkezőkkel a DIT által megbízott bizottság folytat felvételi beszélgetést. A felvételi bizottság megvizsgálja a jelentkezők szakmai felkészültségét, nyelvtudását, korábbi tudományos munkáját, egyetemi tanulmányaik során mutatott teljesítményüket és kutatási tervük megvalósíthatóságát. Ezáltal biztosított, hogy a

doktori képzésre azok a jelentkezők nyernek felvételt, akik már rendelkeznek a képzés megkezdéséhez szükséges előismeretekkel.

- A doktori iskola törzstagjai, témavezetői és oktatói tudományos fokozattal rendelkező oktatók és kutatók, akik a doktori iskola tudományágában, illetve kutatási területén folyamatos magas szintű tudományos tevékenységet folytatnak.
- A DIT minden tanévben felülvizsgálja a meghirdetésre kerülő kurzusok listáját és felkéri az oktatókat a tárgyak tematikáinak aktualizálására, megvitatja és jóváhagyja az új kurzusok tematikáit és szükség esetén azok módosítását kéri.
- A hallgatók rendszeres beszámoltatása (pl. a féléves jelentések segítségével).
- A DIT a komplex vizsga tárgyak tematikáit rendszeresen felülvizsgálja és szükség esetén módosítja azokat.
- A disszertáció benyújtásának feltétele, hogy a doktorandusz már értekezésének elkészülte előtt rendelkezzen az önálló tudományos munkásságát igazoló, a szakma által rangosnak tartott, lektorált, referált tudományos folyóiratban vagy kötetben megjelent, vagy közlésre elfogadott kettő vagy több közleménnyel, amelyek az értekezés témakörében készültek.
- A DIT a doktori fokozatszerzési eljárás elindítására benyújtott kérelmeket részletesen megvitatja. A jelölt témavezetőjének írásos nyilatkozatot kell tennie, hogy javasolja az eljárás elindítását, ill. a disszertáció benyújtását. A doktoranduszok disszertációjáról készített két bírálat szerzői közül legalább az egyik külsős szakember. A védés nyilvános, a védés előtt a doktori disszertáció és a disszertáció tézisei a Kar honlapján megtekinthetők.

2.3. Minőségbiztosítási feladatok, elért minőségcélok

Feladatul tűztük ki, hogy a doktori iskola honlapját fejlesszük, lehetővé téve, hogy a honlapon minden fontos adat és tájékoztató anyag megtalálható legyen. A honlapról elérhető a képzési tev és a komplex vizsga tárgyainak tematikái is, amelyek segítik a doktoranduszok felkészülését, ezzel javítva a vizsgák minőségét. A honlap címe: https://physics.elte.hu/fizika_phd

2025. március 31.

Palla Gergely
a Fizika Doktori Iskola vezetője